

LA NOVA LLEI D'AUTÒNOMS I LES SEVES COTITZACIONS

Article nº 17 – 2022 14.10.2022

LABORAL

Marc Yago
Advocat
Departament Jurídic- Laboral
marc@mallolassessors.com

Arran de les diverses consultes que han arribat al nostre despatx en relació a la nova llei d'autònoms i com afectaria això en les quotes a pagar dels nostres clients, considerem de suma utilitat confeccionar aquest article per intentar donar llum a aquesta qüestió.

Cal afegir que es tracta d'una regulació que encara no ha entrat en vigor i amb la qual els operadors jurídics seguim anant una mica a les palpentes. No obstant, hi ha certs conceptes que han quedat clars i així podrem comprendre quin és l'objecte i finalitat d'aquest nou text legal.

En primer lloc, tot comença amb la publicació del **Reial Decret Llei 13/2022, de 26 de juliol**, pel qual s'estableix un nou sistema de cotització pels treballadors per compte propi o autònoms i es millora la protecció pel cessament d'activitat.

Cal destacar que aquesta disposició entrarà en vigor a partir de l'1 de gener de 2023, és a dir, que en poc més de dos mesos estarem immersos en una voràgine de novetats, que canviarà dràsticament la gestió que els autònoms venien fent de les seves cotitzacions. Com bé és sabut, fins ara eren concebudes com un element pràcticament estàtic i en breus experimentaran no poques fluctuacions.

Cal dir que la premissa d'aquest Reial Decret és la de, teòricament, protegir als autònoms així com les seves prestacions contributives, doncs és ben sabut que els autònoms, i així s'especifica en l'exposició de motius de la norma, reben unes pensions que majoritàriament són més baixes que la resta de treballadors que han cotitzat

en el règim general. D'aquesta manera i arran de l'aprovació d'aquest Reial Decret, s'interessa que a partir d'ara qui més ingressi, més cotitzi.

Val a dir que fins ara, era molt comú que els autònoms cotitzessin pel mínim. És cert que en molts casos ha estat per obligació, tenint en compte que el seu rendiment net (ingressos menys despeses) no els permetia pagar una quota d'afiliació més elevada. D'aquesta manera, podríem considerar que la quota d'afiliació al Règim Especial de Treballadors Autònoms (RETA) s'entenia com un mer tràmit per a poder exercir la seva activitat econòmica i, en molts casos, quan l'autònom començava a plantejar-se augmentar la seva quota de cara a una millor jubilació, ja era massa tard. Bàsicament, doncs un cop l'autònom complia 47 anys, començaven a aparèixer limitacions de cara a modular la seva base de cotització i aquestes no podien ser del tot alterades degut als topalls establerts.

D'igual forma, també es permet que aquells autònoms que de per sí declarin unes quantitats netes baixes, puguin acollir-se a una quota més reduïda que l'actual base mínima. És a dir, el que s'intenta mitjançant aquest Reial Decret és que les quotes ingressades siguin més justes, al mateix temps que s'ajuda a sostenir el règim del sistema de pensions de la Seguretat Social.

I entrant de ple al que realment interessa: **Com funcionarà el nou sistema de cotitzacions dels autònoms?** En primer lloc, cal tenir en compte que el nou sistema de cotització s'estableix mitjançant taules de vigència anual, que canviaran cada any. Per aquest article farem ús de la taula concebuda per l'any 2023, en tant que serà la primera taula d'aplicació. És la següent:

2023				
Rendiment net (al mes)	Base cotització mínima	Base cotització màxima	Quota Base mínima	Quota Base màxima
Fins 670€	751,63€	849,66€	230,00€	260,00€

Entre 670 i 900	849,67	900	260,00	275,40
Entre 900 i 1.166,70	898,69	1.166,70	275,00	357,01
Entre 1.166,70 i 1.300	950,98	1.300,00	291,00	397,80
Entre 1.300 i 1.500	960,78	1.500,00	294,00	459,00
Entre 1.500 i 1.700	960,78	1.700,00	294,00	520,20
Entre 1.700 i 1.850	1.013,07	1.850,00	310,00	566,10
Entre 1.850 i 2.030	1.024,41	2.030,00	315,00	621,18
Entre 2.030 i 2.330	1.045,75	2.330,00	320,00	712,98
Entre 2.330 i 2.760	1.078,43	2.760,00	330,00	844,56
Entre 2.760 i 3.190	1.143,79	3.190,00	350,00	976,14
Entre 3.190 i 3.620	1.209,15	3.620,00	370,00	1.107,72
Entre 3.620 i 4.050	1.274,51	4.050,00	390,00	1.239,30
Entre 4.050 i 6.000	1.372,55	4.139,40	420,00	1.266,66
6.000€ o més	1.633,99€	4.139,40€	500,00€	1266,66€

Com podem observar, en funció de quin sigui el rendiment net de l'autònom d'acord amb els trams de l'escala, s'haurà de satisfer una quota que es troba limitada per la base de cotització mínima i màxima de cada tram.

I la següent pregunta que tot autònom és deu fer és: **I com declaro els meus rendiments i com sap la Seguretat Social que la quota que he pagat és la que em correspon?** Doncs és arrel d'aquesta pregunta d'on sorgeixen els principals dubtes sobre l'aplicació d'aquesta norma.

Si ens basem en el contingut de la llei, cada autònom haurà de realitzar un previsió dels rendiments nets (ingressos menys despeses) que tindrà al llarg de l'any, i a partir d'aquesta previsió, escollir el tram en el que estarà ubicat segons els seus rendiments. Per això, tots els autònoms, encara que no tinguin obligació de fer-ho pel seu nivell d'ingressos, hauran de declarar els seus rendiments nets i escollir en quina banda salarial estaran inclosos. En tot cas es tracta d'una previsió a futur.

En cas que al llarg de l'exercici canviessin les circumstàncies econòmiques que haurien propiciat el seu enquadrament inicial en una banda salarial concreta, havent de situar-se en una categoria superior o inferior, serà necessària una comunicació a la Tresoreria General de la Seguretat Social. Aquesta comunicació es podrà efectuar en períodes de dos mesos i un total de sis vegades a l'any, sempre que es prevegi un canvi de dinàmica en els rendiments econòmics a percebre.

Al marge de l'anterior canvi de bases voluntari, és possible que després de presentar la declaració de la renda, si la Seguretat Social observa que s'ha cotitzat

per una base inferior als rendiments reals, es dugui a terme una regularització. D'igual manera, si es cotitza per sobre del que toca, la Seguretat Social podria retornar aquest excés. Per tant, podem suposar que hi haurà un creuament de dades bastant important entre l'Agència Tributària i la Seguretat Social.

Evidentment, arrel d'aquest nou Reial Decret, els autònoms hauran de prestar una major atenció a les seves finances. D'aquesta manera, si es supera aquest marge d'uns 200/400€ que suposaria un canvi de tram, la citada comunicació a la TGSS s'hauria de gestionar el més aviat possible per tal d'evitar una eventual regularització que pugui resultar perjudicial.

Per últim, si fem un cop d'ull a les taules, podem observar com a cada tram de rendiments declarats li correspon una base de cotització mínima i una base de cotització màxima. El que això comporta, és que l'autònom, atenent-se a quins seran els seus rendiments nets previsibles, podrà escollir quina serà la base per la que voldrà cotitzar dins el tram que li correspongui. Al mateix temps, depenent de la base de cotització elegida, li serà d'aplicació una quota concreta, com bé es pot apreciar a la taula aportada, on la base de cotització màxima de cada tram comporta el pagament de la quota per la base màxima i el mateix passarà amb la mínima. Així, es permet que l'autònom pugui tenir cert marge alhora de cotitzar, però evidentment, estarà limitat pel seu nivell de rendiments.

També, cal destacar que aquest Reial Decret permetrà que aquells autònoms amb uns rendiments nets més limitats, inclòs per sota del salari mínim, puguin cotitzar per una quota més baixa que l'actual quota mínima. A més, a mesura que avancin els anys, aquestes quotes aniran decreixent, tot i que també ho faran les seves bases de cotització. Per contrapartida, aquelles quotes relacionades amb un rendiment net més elevat augmentaran, però al mateix temps també ho faran les seves bases de cotització.

Per últim, i per aquells nous autònoms que es preguntin si arran d'aquest nou règim del cotització es podran acollir a la tarifa plana, la resposta és que sí, però el seu cost augmenta de 60€ mensuals a 80€.

Així doncs, tot i que inicialment el **Reial Decret Llei 13/2022, de 26 de juliol** sembli destinat a atorgar als autònoms unes condicions que en primera instància semblen més justes o útils, el cert és que, al mateix temps, provoca que les bases de cotització més baixes segueixin disminuint. Si un dels principals motius per l'aprovació d'aquest Reial Decret era la protecció del sector dels autònoms com a sector més vulnerable degut a les seves baixes pensions, ara, aquells autònoms que acabarien essent beneficiaris de pensions més discretes, és possible que encara cotitzin menys. No obstant, els que sí es veuran més beneficiats a futur son aquells autònoms que de per sí rebien més rendiments i no els cotitzaven degudament, bé perquè no ho sabien, o bé, perquè no ho volien fer i ara cotitzaran adequadament.